

ТРАНСФЕРНОЄ РЕГУЛЮВАННЯ У СУЧАСНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ ФУТБОЛІ

Костенко С., Шитікова Є.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Вступ. Футбол досяг безпрецедентного рівня популярності: професійні ліги, міжнародні турніри та суперзіркові гравці викликають величезну увагу в усьому світі. Однак серед цього процвітання існують давні проблеми, пов'язані з правилами регулювання переглядів та міжнародних трансферів гравців, особливо коли йдеться про молодих талантів.

Міжнародна федерація футболу (далі – ФІФА), як керівний орган міжнародного футболу, постійно оновлює свої правила, щоб адаптуватись до мінливих потреб спорту та вирішувати конфлікти, що виникають. Однією з таких сфер, яка нещодавно привернула увагу, є концепція судових процесів, особливо щодо неповнолітніх, які потрапляють у систему футболу [1]. Тому ФІФА, у листопаді 2022, внесла зміни та доповнення до Положення про статус і Трансфер гравців (RSTP), які направлені на забезпечення чіткої нормативно-правової бази та захисту гравців.

Мета дослідження – визначити нововведення у правилах трансферного регулювання в сучасному професійному футболі

Методи дослідження: аналіз літературних джерел та інформації мережі Інтернет; синтез і узагальнення; порівняння.

Результати дослідження та їх обговорення. 8 листопада 2022 року ФІФА оголосила про внесення певних змін до Регламенту ФІФА щодо статусу та трансферу гравців (RSTP), які набули чинності 16 листопада 2022 року. Наступний раунд поправок, про які було повідомлено 31 березня 2023 року, набувають чинності 1 травня 2023 року [2].

Можна виділити 3 основні моменти в цих доповненнях:

1. Нова нормативна база для переглядів. Новий RSTP ФІФА вперше встановлює нормативну базу для переглядів як «тимчасовий період, протягом якого оцінюється гравець, який не зареєстрований у клубі цим клубом». Нові правила застосовуються до міжнародних трансферів, які розуміються як перехід гравця на перегляд в клуб, який зареєстрований в асоціації-члені, відмінній від тієї, в якій зареєстрований гравець. Також встановлюється максимальна тривалість перегляду. Для гравця у віці до 21 року максимальна тривалість перегляду складає 8 тижнів. Для гравців старше 21 року – максимальна тривалість становить 3 тижні. За допомогою цих заходів ФІФА намагається покласти край питанню подовження переглядів, які раніше дозволяли неповнолітнім брати участь у матчах, які виходять за межі того, що ФІФА визначає як «організований футбол» [2, 3].

2. Захист неповнолітніх гравців. Відповідно до нових поправок, тепер дозволяється здійснювати міжнародні трансфери неповнолітніх, які залишили країну свого походження з гуманітарних причин, без своїх батьків, і їм, хоча б тимчасово, дозволено проживати в країні, де вони перебувають. Ці «гуманітарні міркування» вперше були представлені у 2020 році, ставши відповіддю ФІФА на масову імміграцію населення до Європи, спровоковану сирійською війною у попередні роки. ФІФА вважає, що неповнолітні без супроводу, які покидають свої домівки, рятуючись від війни, повинні мати можливість продовжувати грати у футбол відповідно до міжнародних стандартів, що, у свою чергу, може допомогти їм швидше та глибше інтегруватися в нове середовище та спільноту [3].

Історично склалося так, що цей виняток стосувався лише тих неповнолітніх, яким офіційно надано статус біженця в країнах, до яких вони переїхали. На практиці це означало, що тисячі неповнолітніх, які втекли зі своїх зруйнованих війною домівок, не мали можливості зареєструватися в міжнародному клубі лише тому, що вони були просто шукачами притулку, а не офіційними біженцями.

Новим поштовхом до вдосконалення цієї статті стала війна в Україні, після початку якої ФІФА розширила сферу дії статті, що дозволило неповнолітнім, які втікають зі своїх країн,

реєструватися в міжнародних клубах з гуманітарних міркувань, навіть якщо вони не отримали офіційний захист від країни, до якої вони мігрують [3, 4].

3. Реєстраційні періоди. Третя суттєва поправка, внесена у видання регламенту від березня 2023 року, полягає в розширенні дозволених винятків із загального правила, згідно з яким гравці можуть бути зареєстровані лише протягом одного з двох річних періодів реєстрації, визначених відповідними асоціаціями-членами.

Як зазначено вище, у жовтні 2022 року ФІФА запровадила виняток із цього принципу, дозволивши незареєстрованим гравцям брати участь у товариських матчах під час переглядів, навіть якщо товариський матч вважається «організованим футболом».

В останній версії регламенту, ФІФА запровадила додаткову частину винятків, головним чином спрямованих на усунення перешкод для безробітних гравців у пошуку роботи [4].

Однак слід зазначити, що ці винятки не є абсолютними. Асоціації-члени повинні враховувати головний принцип спортивної чесності та залишати за собою право вирішувати, чи реєструвати професійного гравця поза реєстраційним періодом, навіть якщо умови винятку виконуються. Міркування спортивної чесності можуть означати, що виключення з меншою ймовірністю буде надано на останніх етапах змагань, ніж до відкриття другого реєстраційного періоду [4].

Зміни, внесені ФІФА, демонструють проактивний підхід до вирішення проблем, пов'язаних із переглядами та міжнародними трансферами неповнолітніх гравців. Запроваджуючи нормативну базу та надаючи чіткі вказівки, ФІФА прагне запобігти експлуатації, сприяти справедливому ставленню та підтримувати цілісність спорту. Ці поправки не тільки посилюють захист гравців, але й встановлюють стандарти, які відповідають міжнародним нормам і очікуванням.

Висновки. Правила ФІФА щодо статусу та трансферу гравців постійно вдосконалюються, щоб відповідати зростаючим вимогам і викликам футбольної індустрії. Ці оновлення відображають прихильність ФІФА до справедливості, захисту гравців, фінансової чесності, міжнародної взаємодії та дотримання правових стандартів і стандартів управління. Підтримуючи надійну та сучасну нормативну базу, ФІФА прагне забезпечити прозору, справедливу та процвітаючу глобальну систему трансферів на користь гравців, клубів і футбольних уболівальників у всьому світі.

Література.

1. Sogut E. The Pandemic of Football/Soccer Player Trafficking and the Exploitation of Minors / Erkut Sogut, Jamie Khan // erkutsogut.com. – 2022[cited 2023 Apr 14]. Available from: <https://erkutsogut.com/blog/2022/12/27/the-pandemic-of-football-soccer-player-trafficking-and-the-exploitation-of-minors/>.

2. Regulations on the Status and Transfer of Players [Internet]. 2023[cited 2023 Apr 15]. Available from: <https://digitalhub.fifa.com/m/1b47c74a7d44a9b5/original/Regulations-on-the-Status-and-Transfer-of-Players-March-2022.pdf>

3. Explanatory Notes on the New Provisions in the Regulations on the Status and Transfer of Players Regarding Registration Periods (Transfer Windows) [Internet]. 2022[cited 2023 Apr 16]. Available from: <https://digitalhub.fifa.com/m/251730516f2ba8/original/Explanatory-notes-concerning-the-new-provisions-in-relation-to-registration-periods.pdf>

4. Sethna R. FIFA RSTP Updates (Nov 22 & Mar 23) – Academy Reporting & Flexible Transfer Windows / Rustam Sethna, Harry Bambury // lawinsport.com. – 2022[cited 2023 Apr 15]. Available from: https://www.lawinsport.com/topics/item/fifa-rstp-updates-nov-22-mar-23-academy-reporting-flexible-transfer-windows#_Toc132805292